

Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktoré sa týka zriadenia systému „Eurodac“ na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia (ES) č. [...] [...], (ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov), [KOM(2008) 825]

(2009/C 229/02)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 286,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej článok 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov, ⁽¹⁾

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 41,

so zreteľom na žiadosť o stanovisko v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001, ktorá bola prijatá od Komisie 3. decembra 2008,

ZAUJAL TOTO STANOVISKO:

I. ÚVOD

Konzultácia s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov (EDPS)

1. Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktoré sa týka zriadenia systému „Eurodac“ na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia (ES) č. [...] [...], [ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov] (ďalej len „návrh“ alebo „návrh Komisie“) zaslala Komisia európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov 3. decembra 2008 na

konzultáciu v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001. Táto konzultácia by sa mala výslovne uviesť v preambule nariadenia.

2. Ako sa uviedlo v dôvodovej správe, EDPS prispel k tomuto návrhu už v skoršom štádiu, a veľa otázok, ktoré neformálne nastolil, sa zohľadnilo v konečnom znení návrhu Komisie.

Návrh a jeho kontext

3. Nariadenie Rady (ES) č. 2725/2000 z 11. decembra 2000 ⁽³⁾ týkajúce sa zriadenia systému „Eurodac“ (ďalej len „nariadenie EURODAC“) nadobudlo účinnosť 15. decembra 2000. EURODAC, systém informačných technológií na úrovni celého Spoločenstva, bol vytvorený na uľahčenie uplatňovania Dublinského dohovoru, ktorého cieľom bolo ustanoviť jasný a funkčný mechanizmus na určenie zodpovednosti za posúdenie žiadostí o azyl podaných v jednom z členských štátov. Dublinský dohovor sa potom nahradil právnym nástrojom Spoločenstva – nariadením Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúcim kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov ⁽⁴⁾ (ďalej len „Dublinské nariadenie“) ⁽⁵⁾. Systém EURODAC bol uvedený do prevádzky 15. januára 2003.
4. Návrh je revíziou nariadenia EURODAC a jeho vykonávacieho nariadenia – nariadenia Rady č. 407/2002/ES, a jeho cieľom je okrem iného:

— zlepšiť účinnosť vykonávania nariadenia EURODAC,

— zabezpečiť súlad s vývojom *acquis* v oblasti azylu, ku ktorému došlo od prijatia uvedeného nariadenia,

— aktualizovať niektoré ustanovenia vzhľadom na faktický vývoj, ku ktorému došlo od prijatia nariadenia,

— vytvoriť nový rámec riadenia.

5. Malo by sa tiež zdôrazniť, že jedným z hlavných cieľov návrhu je, aby sa lepšie zabezpečilo dodržiavanie základných práv, najmä práva na ochranu osobných údajov. V tomto stanovisku sa uvádza analýza o tom, či sa ustanoveniami uvedeného návrhu umožní, aby sa tento cieľ náležite dosiahol.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 316, 15.12.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 50, 25.2.2003, s. 1.

⁽⁵⁾ Dublinské nariadenie v súčasnosti tiež podlieha revízii [KOM(2008) 820 v konečnom znení], 3.12.2008 (prepracované znenie). EDPS poskytol stanovisko aj k dublinskému návrhu.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

6. V návrhu sa zohľadňujú výsledky správy Komisie z júna 2007 o hodnotení dublinského systému (ďalej len „hodnotiacia správa“), ktorá sa týkala prvých troch rokov prevádzky systému EURODAC (2003 – 2005).
7. Hoci sa v hodnotiacej správe Komisie konštatovalo, že systém zriadený prostredníctvom nariadenia sa vo všeobecnosti v členských štátoch vykonával uspokojivo, nastolili sa v nej niektoré otázky súvisiace s účinnosťou v súčasnosti platných ustanovení a zdôraznili sa problémy, ktoré je potrebné riešiť s cieľom zlepšiť systém EURODAC a uľahčiť uplatňovanie Dublinského nariadenia. V hodnotiacej správe sa poukázalo najmä na pretrvávajúce neskoré odosielanie odtlačkov prstov viacerými členskými štátmi. V súčasnosti je v nariadení EURODAC stanovená na prenos odtlačkov prstov len veľmi neurčitá lehota, čo môže v praxi spôsobiť značné oneskorenia. Táto otázka má kľúčový význam, pokiaľ ide o účinnosť systému, pretože akékoľvek oneskorenie pri prenose môže viesť k výsledkom, ktoré sú v rozpore so zásadami zodpovednosti stanovenými v Dublinskom nariadení.
8. V hodnotiacej správe sa zdôraznila aj skutočnosť, že neexistencia účinného nástroja, ktorý by členským štátom umožnil navzájom sa informovať o statuse žiadateľa o azyl, viedla v mnohých prípadoch k neúčinnému riadeniu vymazávania údajov. Členské štáty, ktoré vkladajú údaje o určitej osobe často nemajú vedomosť o tom, že iný členský štát pôvodu údaje vymazal, a tak nevedia, že by mali svoje údaje týkajúce sa tej istej osoby tiež vymazať. V dôsledku toho nie je možné dostatočne zabezpečiť dodržiavanie zásady, podľa ktorej by „sa žiadne údaje nemali uchovávať v podobe, ktorá umožňuje identifikáciu dotknutých osôb, dlhšie, než je potrebné na účely, na ktoré boli údaje zhromažďované“.
9. Okrem toho z analýz uvedených v hodnotiacej správe vyplýva, že nejasné vymedzenie vnútroštátnych orgánov, ktoré majú prístup do systému EURODAC sťažuje kontrolnú úlohu Komisie a európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov.
- Zameranie stanoviska*
10. Vzhľadom na svoju súčasnú úlohu ako dozorný orgán systému EURODAC sa EDPS mimoriadne zaujíma o návrh Komisie a má záujem na pozitívnom výsledku revízie systému EURODAC ako celku.
11. EDPS poznamenáva, že návrh obsahuje rôzne aspekty týkajúce sa základných práv žiadateľov o azyl, akými sú napríklad právo na azyl, právo na informácie v širšom zmysle a právo na ochranu osobných údajov. Avšak vzhľadom na úlohy európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov sa toto stanovisko bude zameriavať hlavne na otázky ochrany údajov, ktoré sa riešia prostredníctvom revidovaného nariadenia. EDPS v tejto súvislosti víta, že v návrhu sa venuje značná pozornosť rešpektovaniu a ochrane osobných údajov. Využíva túto príležitosť na to, aby zdôraznil, že zabezpečenie vysokej úrovne ochrany osobných údajov a jej účinnejšieho uplatňovania v praxi by sa malo považovať za základný predpoklad zlepšenia prevádzky systému EURODAC.
12. V tomto stanovisku sa riešia predovšetkým tieto úpravy znenia, keďže sú z hľadiska ochrany osobných údajov najdôležitejšie:
- dozor, ktorý vykonáva EDPS, a to aj v prípadoch, v ktorých je časťou riadenia systému poverený iný subjekt (ako napr. súkromná spoločnosť),
 - postup odoberania odtlačkov prstov vrátane stanovenia vekových hraníc,
 - práva dotknutej osoby.
- ## II. VŠEOBECNÉ POZNÁMKY
13. EDPS víta, že sa v návrhu prejavuje snaha o dosiahnutie súladu s inými právnymi nástrojmi, ktorými sa upravuje zriadenie a/alebo používanie iných rozsiahlych systémov informačných technológií. Najmä spoločná zodpovednosť vo vzťahu k databáze, ako aj spôsob, akým sa v návrhu formuloval model dozoru, sú v súlade s právnymi nástrojmi, ktorými sa zriaďuje Schengenský informačný systém II (SIS II) a vízový informačný systém (VIS).
14. EDPS poznamenáva, že návrh je v súlade so smernicou 95/46/ES a nariadením č. 45/2001. V tejto súvislosti víta najmä odôvodnenia 17, 18 a 19, v ktorých sa uvádza, že smernica 95/46/ES a nariadenie č. 45/2001 sa vzťahujú na spracúvanie osobných údajov, ktoré budú pri uplatňovaní navrhovaného nariadenia vykonávať členské štáty, ako aj zapojené inštitúcie a orgány Spoločenstva.
15. EDPS napokon upozorňuje na potrebu zabezpečenia plného súladu medzi systémom EURODAC a Dublinským nariadením a využíva toto stanovisko na to, aby uviedol presnejšie údaje, pokiaľ ide o tento súlad. Avšak poznamenáva, že do istej miery sa táto otázka už v rámci návrhu riešila, napr. v dôvodovej správe, v ktorej sa uvádza, že „súlad s Dublinským nariadením (ako aj zohľadnenie otázok súvisiacich s ochranou údajov, najmä zásady proporcionality) sa zaisťujú zosúladením obdobia uchovávania údajov o štátnych príslušníkoch tretích krajín alebo osobách bez štátnej príslušnosti, ktorým boli odobraté odtlačky prstov v súvislosti s nezákonným prekročením vonkajšej hranice, s obdobím, počas ktorého sa podľa článku 14 ods. 1 Dublinského nariadenia určuje zodpovednosť na základe týchto informácií (t. j. jeden rok).“

III. KONKRÉTNE PRIPOMIENKY

III.1. Dozor vykonávaný európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov

16. EDPS víta model dozoru ustanovený v návrhu, ako aj osobitné úlohy, ktorými bol poverený podľa článkov 25 a 26 návrhu. V článku 25 sa EDPS poveruje dvomi úlohami v oblasti dozoru:

- „kontroluje, či riadiaci orgán vykonáva činnosti spracúvania osobných údajov v súlade s týmto nariadením“ (článok 25 ods. 1) a
- „zabezpečí, aby sa v súlade s príslušnými medzinárodnými audítorskými normami minimálne každé štyri roky vykonal audit činností spracúvania osobných údajov, ktoré vykonáva riadiaci orgán“.

V článku 26 sa rieši otázka spolupráce medzi vnútroštátnymi dozornými orgánmi a EDPS.

17. EDPS tiež poznamenáva, že návrh obsahuje prístup, ktorý je podobný prístupu používanému v rámci SIS II a VIS: viacúrovňový systém dozoru, v rámci ktorého dozor na vnútroštátnej úrovni vykonávajú orgány na ochranu údajov (DPA) a na úrovni EÚ ho vykonáva EDPS, a to na základe systému spolupráce zriadeného medzi uvedenými dvomi úrovňami. Predpokladaný spôsob modelu spolupráce uvedený v návrhu tiež odzrkadľuje súčasnú prax, ktorá sa ukázala byť účinnou a ktorá je podnetom na úzku spoluprácu medzi EDPS a DPA. EDPS preto víta skutočnosť, že v návrhu sa táto spolupráca ustanovuje a že zákonodarca zároveň zaručil súlad so systémami dozoru iných rozsiahlych systémov informačných technológií.

III.2. Subdodávateľstvo

18. EDPS poznamenáva, že v návrhu sa nerieši otázka subdodávateľstva, pokiaľ ide o zadávanie časti úloh Komisie iným organizáciám alebo subjektom (ako napr. súkromným spoločnosťami). Komisia napriek tomu subdodávateľstvo bežne využíva v oblasti správy a vývoja systému a komunikačnej infraštruktúry. Subdodávateľstvo samé osebe nie je v protiklade s požiadavkami v oblasti ochrany údajov, zároveň by sa však mali vytvoriť dôležité záruky, aby sa zabezpečilo, že uplatňovanie nariadenia 45/2001 vrátane dozoru nad ochranou údajov zo strany EDPS ostane subdodávateľstvom činností úplne nedotknuté. Okrem toho by sa mali prijať aj dodatočné záruky technickejšieho charakteru.

19. EDPS v tejto súvislosti navrhuje, že v rámci revízie nariadenia EURODAC by sa mali poskytnúť právne záruky, ktoré by boli podobné právnym zárukám naplánovaným v právnych nástrojoch týkajúcich sa SIS II, stanovujúce, že aj keď Komisia poverí správou systému iný orgán, táto skutočnosť „nepriaznivo neovplyvní akýkoľvek účinný kontrolný mechanizmus v rámci práva Spoločenstva, či už prostredníctvom Súdneho dvora, Dvora audítorov alebo európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov“ (článok 15 ods. 7 nariadenia aj rozhodnutia o SIS II).

20. Tieto ustanovenia sú ešte presnejšie v článku 47 nariadenia o SIS II, v ktorom sa ustanovuje, že: „V prípade, že Komisia (...) prenesie svoje úlohy na iný subjekt alebo subjekty (...), zabezpečí, aby európsky dozorný úradník pre ochranu údajov mal právo a možnosť v plnom rozsahu plniť svoje úlohy vrátane vykonávania kontroly na mieste alebo vykonávať akékoľvek iné právomoci, ktoré mu boli zverené podľa článku 47 nariadenia (ES) č. 45/2001.“

21. Uvedenými ustanoveniami sa poskytuje potrebná jasnosť v súvislosti s následkami subdodávateľstva, pokiaľ ide o časť úloh Komisie, ktoré zverila iným orgánom. EDPS preto navrhuje, aby sa ustanovenia zamerané na rovnaký účinok doplnili k zneniu návrhu Komisie.

III.3. Postup na odoberanie odtlačkov prstov (článok 3 ods. 5 a článok 6)

22. Článok 3 ods.5 návrhu sa zaoberá postupom na odoberanie odtlačkov prstov. V uvedenom ustanovení sa stanovuje, že postup na odoberanie odtlačkov prstov „sa určí a uplatní v súlade s vnútroštátnymi zvyklosťami príslušného členského štátu a v súlade so zárukami stanovenými v Charte základných práv Európskej únie, Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Dohovore Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa.“ V článku 6 návrhu sa ustanovuje, že najnižšia veková hranica žiadateľa na účely odobratia odtlačkov prstov je 14 rokov a že odtlačky sa odoberú najneskôr do 48 hodín od podania žiadosti.

23. Po prvé, EDPS v súvislosti s vekovou hranicou zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa zabezpečil súlad návrhu s Dublinským nariadením. Systém EURODAC sa zriadil s cieľom zabezpečiť účinné uplatňovanie Dublinského nariadenia. To znamená, že ak by výsledok prebiehajúcej revízie Dublinského nariadenia mal vplyv na jeho uplatňovanie v súvislosti s maloletými žiadateľmi o azyl, mala by sa táto skutočnosť zohľadniť v nariadení EURODAC (1).

(1) EDPS v tejto súvislosti upozornil na skutočnosť, že v návrhu Komisie týkajúcom sa revízie Dublinského nariadenia predloženom 3. decembra 2008 [KOM(2008) 820 v konečnom znení] „maloletá osoba“ znamená „štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti vo veku menej ako 18 rokov“.

24. Po druhé, pokiaľ ide o stanovenie vekovej hranice pre odoberanie odtlačkov prstov vo všeobecnosti, EDPS by chcel poukázať na to, že vo väčšine dokumentácie, ktorá je v súčasnosti dostupná, sa prejavuje tendencia, z ktorej vyplýva, že presnosť identifikácie odobraním odtlačkov prstov sa procesom starnutia znižuje. V tejto súvislosti sa odporúča pozorne sa riadiť štúdiou o odobraní odtlačkov prstov, ktorá sa vypracovala v rámci vykonávania VIS. Bez toho, aby predvídal výsledky uvedenej štúdie, EDPS by chcel už v tomto štádiu zdôrazniť, že vo všetkých prípadoch, v ktorých sa ukáže, že odoberanie odtlačkov prstov nie je možné alebo že by sa ním poskytli nespoľahlivé výsledky, je dôležité odkázať na náhradné postupy, pri ktorých by sa mala plne rešpektovať dôstojnosť osôb.
25. Po tretie berie EDPS na vedomie úsilie, ktoré zákonodarca vynaložil na zabezpečenie toho, aby ustanovenia týkajúce sa odobrania odtlačkov prstov boli v súlade s medzinárodnými a európskymi požiadavkami dodržiavania ľudských práv. Napriek tomu upozorňuje na problémy vyskytujúce sa v niekoľkých členských štátoch, pokiaľ ide o stanovenie veku mladých žiadateľov o azyl. Veľmi často sa stáva, že žiadatelia o azyl alebo nelegálni prisťahovalci nemajú doklady totožnosti, pričom na účely rozhodnutia o tom, či by sa im mali odobrať odtlačky prstov, je potrebné zistiť ich vek. Metódy používané na tento účel sú príčinou mnohých diskusií v rôznych členských štátoch.
26. EDPS v tejto súvislosti upozorňuje na skutočnosť, že koordinácia skupina pre dozor nad systémom EURODAC⁽¹⁾ začala koordinovanú kontrolu zameranú na uvedený problém, ktorej výsledky sa očakávajú v prvej polovici roku 2009 a majú v tejto oblasti uľahčiť stanovenie spoločných postupov.
27. V súvislosti s touto otázkou je na záver potrebné poznamenať, že EDPS považuje za nevyhnutné, aby sa na úrovni EÚ v čo najväčšej možnej miere zlepšila koordinácia a harmonizácia postupov odobrania odtlačkov prstov.

III.4. Najlepšie dostupné techniky (článok 4)

28. V článku 4 ods. 1 návrhu sa stanovuje: „Po uplynutí prechodného obdobia zodpovedá za prevádzkové riadenie systému EURODAC riadiaci orgán, ktorý je financovaný zo všeobecného rozpočtu Európskej únie. Riadiaci orgán v spolupráci s členskými štátmi zabezpečuje, aby sa pre centrálny systém využívali najlepšie dostupné technológie určené na základe analýzy nákladov a prínosov.“ Aj keď EDPS víta požiadavky stanovené v článku 4 ods. 1, chcel by poznamenať, že výraz „najlepšie dostupné technológie“, na ktorý sa odkazuje v uvedenom ustanovení, by sa mal nahradiť výrazom „najlepšie dostupné techniky“, ktorý

zahŕňa používanú technológiu aj spôsob, akým je zariadenie navrhnuté, skonštruované, udržiavané a prevádzkované.

III.5. Predčasný výmaz údajov (článok 9)

29. Článok 9 ods.1 návrhu sa zaoberá otázkou predčasného výmazu údajov. Týmto ustanovením sa členskému štátu pôvodu ukladá povinnosť vymazať z centrálného systému „údaje týkajúce sa osoby, ktorá nadobudla občianstvo ktoréhokoľvek z členských štátov pred uplynutím obdobia uvedeného v článku 8“ ihneď, ako členský štát pôvodu zistí, že príslušná osoba toto občianstvo nadobudla. EDPS víta povinnosť vymazať údaje, keďže plne zodpovedá zásade kvality údajov. EDPS sa navyše domnieva, že revíziou tohoto ustanovenia sa poskytne príležitosť na nabádanie členských štátov k tomu, aby zaviedli postupy, ktorými sa zabezpečí spoľahlivý a včasný (ak je to možné automatický) výmaz údajov v prípadoch, ak osoba nadobudne občianstvo jedného z členských štátov.
30. EDPS by okrem toho chcel poukázať na to, že článok 9 ods. 2, ktorý sa zaoberá predčasným výmazom by sa mal prepracovať, keďže navrhované znenie nie je jednoznačné. EDPS navrhuje, že z hľadiska štylistiky by sa slovo „odoslal“ malo nahradiť slovom „odoslali“.

III.6. Doba uchovávaní údajov o štátnom príslušníkoví tretej krajiny zadržanom v súvislosti s nezákonným prekročením hraníc (článok 12)

31. Článok 12 návrhu sa zaoberá uchovávaním údajov. EDPS by chcel poznamenať, že stanovenie jednoročnej doby uchovávaní údajov (namiesto dvojročnej, ako sa uvádza v znení nariadenia, ktoré je platné v súčasnosti) je prejavom náležitého uplatňovania zásady kvality údajov, ktorou sa stanovuje, že údaje by sa nemali uchovávať dlhšie ako je potrebné na splnenie účelu, na ktorý sú spracovávané. Ide o vítané zlepšenie znenia.

III.7. Zoznam orgánov, ktoré majú prístup k systému EURODAC (článok 20)

32. Ustanovenie, ktorým sa zabezpečuje, že riadiaci orgán uverejnení zoznam orgánov, ktoré majú prístup k systému EURODAC, je vítané. Prispeje k lepšej transparentnosti a vytvoreniu praktického nástroja pre lepší dozor nad systémom, napr. zo strany DPA.

III.8. Zápis (článok 21)

33. Článok 21 návrhu sa týka vedenia záznamov všetkých operácií spracovania údajov v centrálnom systéme. V odseku 2 uvedeného článku sa uvádza, že takéto záznamy možno použiť výhradne na monitorovanie prípustnosti spracovania údajov v rámci ochrany údajov (...). V tejto súvislosti by sa mohlo vyjasniť, že medzi to patria aj opatrenia týkajúce sa vnútorného auditu.

⁽¹⁾ Na objasnenie práce a štatútu uvedenej skupiny pozri: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/pid/79>. Uvedená skupina vykonáva koordinovaný dozor nad systémom EURODAC.

III.9. Práva osôb, ktorých sa údaje týkajú (článok 23)

34. Článok 23 ods. 1 písm. e) znie takto:

„Členský štát pôvodu informuje každú osobu, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie, (...) o:

e) existencii práva na prístup k údajom, ktoré sa jej týkajú, a práve žiadať opravu nesprávnych údajov, ktoré sa jej týkajú, alebo žiadať vymazanie údajov, ktoré sa jej týkajú, ak boli tieto údaje spracované v rozpore so zákonom, vrátane práva na informácie o postupoch vykonávania týchto práv a kontaktných údajoch vnútroštátnych dozorných orgánov uvedených v článku 25 ods. 1, ktoré rozhodujú o sťažnostiach súvisiacich s ochranou osobných údajov.“

35. EDPS poznamenáva, že účinné uplatňovanie práva na informácie je rozhodujúce z hľadiska riadneho fungovania systému EURODAC. Predovšetkým je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa informácie poskytovali takým spôsobom, ktorým by sa žiadateľovi o azyl umožnilo v plnej miere pochopiť jeho situáciu, ako aj rozsah práv vrátane procedurálnych krokov, ktoré môže vykonať ako reakciu na administratívne rozhodnutia prijaté v jeho prípade.

36. Pokiaľ ide o praktické aspekty uplatňovania uvedeného práva, EDPS chce zdôrazniť, že aj keď sú orgány na ochranu údajov nepochybne oprávnené rozhodovať o sťažnostiach súvisiacich s ochranou osobných údajov, znenie návrhu by nemalo zabraňovať žiadateľovi (dotknutej osobe) sťažnosť predložiť v prvom rade prevádzkovateľovi. Zdá sa, že zo súčasného znenia ustanovenia článku 23 ods. 1 písm. e) vyplýva, že žiadateľ by mal svoju žiadosť predložiť – priamo a v každom prípade – orgánu na ochranu údajov, zatiaľ čo štandardný postup a prax v členských štátoch je taká, že žiadateľ predkladá svoju žiadosť najprv prevádzkovateľovi.

37. EDPS tiež navrhuje, že znenie článku 23 ods. 1 písm. e) by sa malo preformulovať na účely vyjasnenia práv, ktoré sa žiadateľovi majú udeliť. Navrhované znenie je nejasné, keďže sa môže vykladať tak, že „právo na informácie o postupoch vykonávania týchto práv (...)“ by sa mohlo považovať za súčasť práva na prístup k údajom a/alebo práva žiadať opravu nesprávnych údajov (...). Okrem toho majú členské štáty podľa súčasného znenia uvedeného ustanovenia informovať osobu, na ktorú sa toto nariadenie vzťahuje, o existencii jej práv, a nie o ich obsahu. Keďže sa zdá, že uvedený problém je štylistického charakteru, EDPS navrhuje, aby sa článok 23 ods. 1 písm. e) preformuloval takto:

„Členský štát pôvodu informuje každú osobu, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie, (...) o:

g) práve na prístup k údajom, ktoré sa jej týkajú, a práve žiadať opravu nesprávnych údajov, ktoré sa jej týkajú, alebo žiadať vymazanie údajov, ktoré sa jej týkajú, ak boli tieto údaje spracované protiprávne, ako aj o postupoch vykonávania týchto práv vrátane kontaktných údajov vnútroštátnych dozorných orgánov uvedených v článku 25 ods. 1.“

38. Článok 23 ods. 10 by sa mal z rovnakých dôvodov upraviť takto: „V súlade s článkom 28 ods. 4 smernice 95/46/ES pomáha, v prípade potreby (alebo: na žiadosť osôb, ktorých sa údaje týkajú), v každom členskom štáte vnútroštátny dozorný orgán osobám, ktorých sa údaje týkajú, pri výkone ich práv.“ EDPS chce znovu zdôrazniť, že zákrok zo strany DPA by v zásade nemal byť potrebný; naopak, je potrebné nabádať prevádzkovateľa, aby vhodným spôsobom riešil sťažnosti dotknutej osoby. To isté platí v prípadoch, ak je potrebná spolupráca medzi orgánmi rôznych členských štátov. Za spracovávanie žiadostí by mali byť zodpovední v prvom rade prevádzkovateľa a mali by na tento účel spolupracovať.

39. Pokiaľ ide o článok 23 ods. 9, EDPS víta nielen skutočný účel tohto ustanovenia (ktorý zahŕňa kontrolu používania „špeciálneho vyhľadávania“, ako to odporučili orgány na ochranu údajov vo svojej prvej správe o koordinovaných kontrolách), ale tiež vzal s uspokojením na vedomie navrhovaný postup na jeho dosiahnutie.

40. Pokiaľ ide o metódy poskytovania informácií žiadateľom, EDPS odkazuje na prácu vykonanú koordinačnou skupinou pre dozor nad systémom Eurodac. Uvedená skupina v súčasnosti preskúmava túto otázku v rámci systému EURODAC na účely navrhnutia príslušných usmernení, a to akonáhle budú známe a zhrnuté výsledky vyšetrovaní na vnútroštátnej úrovni.

IV. ZÁVERY

41. EDPS podporuje návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktoré sa týka zriadenia systému „Eurodac“ na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia (ES) č. [.../...], ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov.

42. EDPS víta model dozoru uvedený v návrhu, ako aj funkciu a úlohy, ktorými bol poverený v rámci nového systému. V tomto plánovanom modeli sa odzrkadľuje prax, ktorá sa ukázala byť účinnou.

43. EDPS berie na vedomie, že v návrhu sa prejavuje snaha o dosiahnutie súladu s inými právnymi nástrojmi, ktorými sa upravuje zriadenie a/alebo používanie iných rozsiahlych systémov informačných technológií.
44. EDPS víta, že v návrhu sa venuje značná pozornosť dodržiavaniu základných práv, a to najmä práva na ochranu osobných údajov. Ako sa uvádza aj v stanovisku k revízii Dublinského nariadenia, EDPS považuje uvedený prístup za základný predpoklad zlepšenia azylových konaní v Európskej únii.
45. EDPS upozorňuje na potrebu zabezpečenia plného súladu medzi systémom EURODAC a Dublinským nariadením.
46. EDPS je toho názoru, že je potrebné zlepšiť koordináciu a harmonizáciu postupov odoberania odtlačkov prstov na úrovni EÚ, bez ohľadu na to, či sa týkajú žiadateľov o azyl alebo akýchkoľvek iných osôb, na ktoré sa vzťahuje postup EURODAC. Osobitne upozorňuje na otázku vekovej hranice pre odoberanie odtlačkov prstov a najmä na problémy vyskytujúce sa v niekoľkých členských štátoch, pokiaľ ide o stanovenie veku mladých žiadateľov o azyl.
47. EDPS trvá na tom, aby sa vyjasnili ustanovenia týkajúce sa práv dotknutých osôb, a osobitne zdôrazňuje, že vnútroštátni prevádzkovatelia sú v prvom rade zodpovední za zabezpečenie uplatňovania týchto práv.

V Bruseli 18. februára 2009

Peter HUSTINX

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
